وقایع نظامی روز گذشته در مرز سیستان‌وبلوچستان واقعیت گروهک طالبان را آشکارتر کرد

رونمایی از مزاحم کوچک در مرزهای شرقی

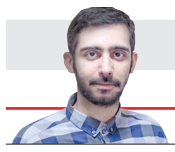

سیدمهدی طالبی
خبرنگار گروه بین‌الملل

دوسال پس از به‌قدرت رسیدن طالبان در افغانستان، به دلایل مختلف جنگ در افغانستان کم‌رمق شده است اما همچنان مشکلات امنیتی به‌ویژه برای همسایگان افغانستان پابرجاست. بخشی از این ناامنی حاصل عدم درک طالبان از حکومت است و بخشی دیگر نیز متاثر از گروهک‌های تروریستی مستقر در افغانستان است. هرچند تا امروز روند به‌رسمیت شناختن امارت اسلامی از سوی همسایگان کابل، فریز شده است اما همسایگان کابل تقریبا معتقدند که تعاملات‌شان با این گروه تازه به‌قدرت رسیده باید به‌نحوی باشد که افغانستان درگیر خشونتی جدید نشود و تنش‌های دوسویه به سطح تقابل نظامی و جنگ نرسد. برای دستیابی به این دو اصل کشورهای منطقه درتلاشند مقامات جدید افغانستان را پایبند به تعهدات امنیتی‌شان کنند. به‌نظر می‌رسد طرف افغانستانی که در دو سال گذشته نتوانسته چراغ سبز به‌رسمیت شناخته شدن را از همسایگانش دریافت کند، چندان بی‌میل نباشد با مهره ناامنی در مرزها بازی کند، بلکه از این طریق «امارت اسلامی» به‌رسمیت شناخته شود. درگیری روز گذشته در حوزه هنگ مرزی زابل که منجر به شهادت دو مرزبان ایرانی و زخمی شدن ۲ نفر دیگر و کشته و زخمی شدن چند نیروی طالب شد، در همین چهارچوب قابل‌ارزیابی است. در سیاست خارجی کشورهای منطقه، طالبان و امارت اسلامی، حتی در بین چند اولویت نخست نیز تعریف نمی‌شود. عدم به‌رسمیت شناخته شدن امارت اسلامی این نگرانی را برای طالبان به‌دنبال داشته که امکان دارد دیر یا زود گروه‌های مخالف مسلح حمایت قابل توجهی از سوی بازیگران منطقه‌ای یا خارجی دریافت کنند و از این طریق پایه‌های حکومت طالبان شل‌تر از قبل شود. همین نگرانی باعث شده طالبان که با تشکیل دولت فراگیر، بسیاری از مشکلاتش حل خواهد شد، به این سمت گامی برندارد؛ چراکه نگران است کمی بعد، انشعابی در دولت شکل بگیرد و یک آلترناتیو قوی برای این گروه در داخل افغانستان ایجاد شود. این نگرانی‌ها به‌رسمیت شناخته شدن طالبان را به بن‌بست کشانده است. بسیاری از همسایگان حاضر نیستند حکومت فعلی را به رسمیت بشناسند و طالبان نیز حاضر نیست قدرت را با دیگران تقسیم کند و عملا برای خودش رقیب بسازد. در چنین شرایطی، طالبان برای فشار بر همسایگان و تحمیل خود بر آنها، تعهدات امنیتی خود را کنار گذاشته است. انفجار خونین زمستان سال گذشته در مسجد پیشاور پاکستان، شلیک راکت به‌سمت جنوب ازبکستان، درگیری‌های مرزی با ایران و حمایت از جدایی‌طلبان ترکستان شرقی، بیانگر این رویکرد جدید است. طالبان تصور نمی‌کرد پس از توافق با آمریکا، پروسه به‌رسمیت شناخته شدنش تا این اندازه طولانی شود. آنها برخلاف دوره قبل، به‌دنبال تعامل با کشورهای همسایه و جهان بودند اما در منطقه به‌رسمیت شناخته نشدند و در جهان نیز با بحران مشروعیت مواجه شدند. این بحران مشروعیت، به مخالفان طالبان انگیزه تقابل با این گروه به امید دریافت حمایت خارجی را داده است. مقام‌های طالبان این نگرانی را در دیدار با طرف‌های خارجی به‌عنوان تهدید اصلی امنیت مطرح می‌کنند. بعید به‌نظر می‌رسد با رویکرد باج‌گیرانه، طالبان موفق شود همسایگان و جهان را ناچار به پذیرش امارت اسلامی کند. بااین‌حال اما کشورهای همسایه باید با ترتیبات جدید امنیتی، اوضاع را تحلیل و رصد کنند و برخلاف خواسته طالبان، از تشدید تنش‌ها در منطقه جلوگیری کنند. این موضوع به‌ویژه درباره ایران که به‌واسطه پیگیری موضوع حقابه و ماجراجویی مرزی طالبان، سطح جدیدی از تنش را تجربه کرده، جدی‌تر باید در دستورکار قرار گیرد. در این گزارش به بررسی چرایی افزایش تنش بین تهران و کابل پرداخته شده است.

۱ طالبان در دوره نخست حکومت خود طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱، با شکست حکومت ضعیف و دچار اختلاف مجاهدین به رهبری برهان‌الدین ربانی موفق شد به قدرت دست یابد ولی با وجود سیطره بر اکثر بخش‌های کشور، قسمت‌های قابل توجهی از افغانستان به‌ویژه در پنجشیر خارج از تسلط این گروه بود. طالبان در دوره دوم حکومت خود که از تابستان ۲۰۲۱ آغاز شده است، آمریکا را به‌عنوان یک ابرقدرت شکست داده و برخلاف دوره نخست، بر تمام کشور به راحتی سیطره یافته است.

این دو تفاوت بزرگ که البته مورد اول بزرگ‌تر است، باعث شده طالبان از خود برداشتی به‌عنوان یک گروه «غول کش» داشته باشد و بر همین مبنا با انگیزه بالایی با دیگران روبه‌رو شود. بر همین اساس مقامات طالبان به دلیل برداشت اشتباه از تحول رخ‌داده و توان‌شان، تلاش‌هایی برای قلدری در برابر پاکستان و حتی ایران دارند. طالبان پس از آنکه آمریکا نتوانست در برابر آن ایستادگی کند، این برداشت را داشته که هیچ قدرتی یارای نابودی این گروه را ندارد و به دلیل خاصیت رویین‌تنی، قادر به پیگیری اهداف خود است.

۲ پشتون‌ها رتبه ۲۴ را در گروه‌های قومی بزرگ جهان دارند اما بزرگ‌ترین قبیله به حساب می‌آیند. بر این اساس آنها کمتر با تحولات جهانی تطبیق یافته و همچنان تحت تاثیر مناسبات قبایلی متعلق به سده‌های پیشین هستند. طالبان همچنین گروهی شبه‌نظامی است که از میان این نظام قبایلی قدیمی برخواسته و به‌شدت از مناسبات فعلی جهانی، دانش و مواردی از این دست محروم است. طالبان به دلیل ریشه پشتونی با تعصب و به دلیل پیروزی با اسلحه به جنگ‌افزار وفادار است و به همین دلیل کمتر به تعامل تمایل دارد.

۳ طالبان فاقد دانش و توان کارشناسی لازم برای اداره یک کشور است. از سوی دیگر توان کارشناسی موجود دولت طالبان نیز براساس ساختارها و کارمندان بازمانده از دولت پیشین است که هم از لحاظ فکر و هم ارتباطات، با قدرت‌های خارجی در ارتباطند. طالبان به دلیل عدم شناخت نسبت به فرآیندها قادر به کشف اقدامات این افراد نیستند. آنها به‌طور ویژه‌ای در مشکلات آبی میان دو کشور نقش دارند و در حوزه مرزی نیز مداخلات آنها محتمل است.

۴ طالبان برای سیستم امنیتی خود دو مسیر را پیش‌رو دارد. یک مسیر بهره‌گیری از مناسبات با آمریکا و متحدان این کشور مانند پاکستان و عربستان و مسیر دیگر ارتباط با چین، روسیه، ایران و کشورهای آسیای میانه. از نگاه طالبان، آنها در همکاری با ائتلاف قدرت‌های شرقی عضوی معمولی بوده و تحت فشار قرار خواهند داشت تا اصلاح گردند اما در صورت ائتلاف با آمریکا، آنها برای مهار قدرت‌های شرقی مورد توجه قرار گرفته و ضمن دریافت کمک، می‌توانند به مرور به قدرتی در منطقه تبدیل شوند. طالبان شاید به‌طور کامل خواهان ادغام در مناسبات امنیتی آمریکا نباشد اما قصد دارد به‌طور نسبی از مواهب آن برخوردار گردد به‌ویژه برای افزایش وزن افغانستان در نگاه قدرت‌های شرقی و ارائه امتیازات بیشتر به طالبان. طالبان برای این طرح یک نمونه تاریخی نیز پیش‌روی خود دارند. همان گونه که پاکستان چند دهه به کمک آمریکا در برابر هند و شوروی ایستادگی کرد آنها نیز قادر خواهند بود با کمک واشنگتن در برابر پکن، مسکو و تهران از خود پایداری نشان دهند.

۵ رهبران اصلی طالبان از پشتون‌های درانی هستند. با این حال بخش دیگری از طالبان در قالب «شبکه حقانی» به شکل اتصال یک گروه مجزا به بدنه آن، از این گروه تبعیت می کنند. حقانی‌ها از پشتون‌های شرقی یا «دران» هستند. درانی‌ها خواهان تضعیف رقیب پشتون خود و دیگر اقوام هستند که این تضعیف با کاهش تمرکز سیاسی بر کابل پیگیری می‌شود. قندهار پایتخت تاریخی افغانستان است و اساسا تاریخ این کشور از قندهار آغاز می‌شود. کابل بنابه دلایلی پایتخت مناسب رهبران اصلی طالبان یا شاخه درانی‌های این گروه نیست. براساس آمارها جمعیت کابل شامل ۴۵ درصد تاجیک و ۲۵ درصد هزاره، ۲۵ درصد مردم پشتون و ۵ درصد از سایر اقوام است. به عبارتی دیگر کابل شهری پشتون به شمار نمی‌رود. همچنین این شهر به مناطق زندگی پشتون‌های زدران نزدیک‌تر است تا مراکز جمعیتی پشتون‌های درانی. به این توازن جمعیتی باید اتفاقات اوت ۲۰۲۱ را نیز افزود. در این اتفاقات، حقانی‌ها از طایفه زدران زودتر از درانی‌ها وارد کابل شده و این شهر را تصرف کردند. با وقوع این اتفاق و فشار پاکستان، حقانی‌ها در موضعی بالاتر از آنچه وزن‌شان بود، قرار گرفتند. رهبران اصلی طالبان اما به مرور درحال کاستن از مرکزیت سیاسی کابل برای از بین بردن مزیت پشتون‌های زدران و همچنین اهمیت دیگر اقوام هستند. بسط قدرت در جنوب و جنوب غرب افغانستان و ایجاد درگیری با ایران می‌تواند به موضوعیت یافتن بیشتر مناطق درانی‌نشین منجر گشته و به تمرکز سیاسی، اقتصادی و نظامی در آنها منتهی شود.

۶ طالبان برای ترمیم اتحاد داخل گروهی و کسب مشروعیت ملی و بین‌المللی نیازمند یک «دیگر» است تا بتواند از طریق آن روابطش را در این خصوص تنظیم کند. از نگاه امارت اسلامی، درگیری‌های مرزی باعث می‌شود این دولت ملی جلوه کرده و از طرفی رقبای بین‌المللی و منطقه‌ای ایران به‌خاطر دشمنی خود، نسبت به طالبان متمایل گشته و دولتش را به رسمیت بشناسند. این درگیری‌ها همچنین ضامن اتحاد در میان جناح‌های طالبان خواهد بود. طالبان با این اقدام همچنین می‌تواند گروه‌های بلوچ جدایی‌طلب ایرانی و پاکستانی جاخوش کرده در افغانستان را به خود نزدیک سازد.

۷ طالبان به‌دلیل مدل مخاطره‌برانگیز حکومتی‌اش نهایتا به مسیری خطرناک کشیده می‌شد. در کشوری که گوناگونی اقوام و مذاهب بسیار است و اندیشه‌های فراوانی به‌دلیل پراکندگی قدرت شکل گرفته‌اند، اجرای شیوه امارت اسلامی آن هم از سوی گروهی کم‌تجربه و کم‌توان از لحاظ مدیریتی، بسیار مخاطره‌آمیز است. چه اینکه آنها در این مسیر اندک تلاشی برای ایجاد ساختاری جهت استخراج نظرات جامعه ندارند. این درحالی است که حتی کشورهای دیکتاتوری نیز به گونه‌ای خود را به صندوق آرا متصل ساخته‌اند.

۸ طالبان با مدل حکومتی‌اش براساس امارت اسلامی مشکلات ساختاری گسترده‌ای با کشورهای اطرافش دارد. دولت پاکستان سکولار است و نسبت به ادعاهای ارضی از سمت طالبان پشتون در ارتباط با مناطق پشتون‌نشین خود نگرانی دارد. تاجیکستان که دولتی لائیک دارد خود را مدافع جمعیت ۲۵ درصدی تاجیک‌تباران می‌داند. ازبکستان نیز تقریبا وضعیتی مشابه با تاجیکستان دارد.

چین به دلیل نگرانی از بروز تهدید از سمت افغانستان نسبت به سین کیانگ و روسیه نسبت به امنیت آسیای میانه که التهابات در آن می‌تواند وارد سرزمین‌های مسلمان‌نشین روسیه شده و تا جنوب مسکو را ناامن سازد حساس هستند. از این میان، تنها ایران است که نسبت به افغانستان و طالبان، ضمن تهدیداتی که احساس می‌کند، نزدیکی‌هایی نیز به‌دلیل اسلام‌گرایی و نگاه‌های مقاومتی در برابر مداخلات خارجی دارد. از این رو درگیری با ایران، می‌تواند اندک امیدهای طالبان برای بهره‌گیری از یک محیط مساعد را از بین ببرد زیرا اگر همکاری با تهران امکان‌پذیر نباشد، با دیگران به طریق اولی نخواهد بود. همچنین تهران ضمن آنکه به تنهایی قادر به رفع بسیاری از احتیاجات افغانستان است، می‌تواند پلی برای همکاری این کشور با دیگر دولت‌های شرقی باشد.

۹ طالبان نه براساس برتری منابع قدرت نسبت به دیگران بلکه به دلیل خلا قدرت موفق به سیطره بر افغانستان شد. به عبارتی دیگر به غیر از آمریکا که از نبرد در کوهستان‌های افغانستان همانند انگلیس در قرون نوزدهم و روس‌ها در قرن بیستم خسته شده بود، نیرویی در برابر خود نداشت. اگر با اشتباهات طالبان، اقوام دیگر افغانستانی قدرت گیرند، حکومت یکپارچه طالبان محال خواهد بود.

۱۰ طالبان از آنکه تاکنون از سوی جامعه بین‌المللی و به‌ویژه از سوی همسایگان به رسمیت شناخته نشده کلافه گشته و به دنبال انجام اقداماتی در راستای اعمال فشار است. آنها می‌خواهند به همسایگان بگوید از گذشته خود دست کشیده‌اند و منشا مشکلات امنیتی نخواهند بود اما اگر تصمیم بر عدم پذیرش‌شان باشد، به سمت اقدامات ضدامنیتی متمایل خواهند گشت. شروط متعدد کشورهای منطقه برای به رسمیت شناختن امارت اسلامی که اجرای آنها برای طالبان دشوار است، این کشور را به تغییر روش جلب پذیرش از روش اقناعی به اجباری وا داشته است. درگیری‌های مرزی کنونی به جنگ نمی‌انجامد. در صورت بروز تهدیدات امنیتی در مرز با افغانستان، زمینه‌های پیگیری منافع وجود دارد. طالبان یکپارچه نیست، در داخل این کشور گروه‌های معارض زیادی وجود دارد و به لحاظ اقتصادی این کشور به تهران وابسته است. در صورت اصرار طالبان به اقدامات خارج از عرف، تحرکاتی از سوی تهران انجام خواهد شد.

۱۱ مشکلات اقتصادی افغانستان، طالبان را به سمت باج‌گیری و تشدید فعالیت در مسیرهای غیررسمی برای کسب پول واداشته است. طالبان هرچند با بی‌توجهی‌اش به اقتصاد، به وخامت اوضاع دامن زده، اما این معضل دامن‌گیر خود این گروه شده است. وخامت اوضاع افغانستان به دلایلی همانند «مهاجرت و کاسته شدن از جمعیت فعال کشور»، «توقف و کاهش کمک‌های متعدد بین‌المللی»، «کاسته شدن از میزان ارسال حواله‌های ارزشی کارگران افغانی در خارج از این کشور به دلیل تشدید مهاجرت‌ها و سکونت دریافت کنندگان این حواله‌ها در کشورهای دیگری مانند پاکستان، ایران و ترکیه»، «کاهش سرمایه‌گذاری» و «اعمال تحریم‌ها» مرتبط است. طالبان که پیش‌تر برای اداره خود متکی به ۱٫۵ میلیارد دلار درآمد سالانه از طریق باجگیری و همچنین قاچاق مواد مخدر بود، امروز برای اداره دولت نیازمند ۶ میلیارد دلار منابع ارزی در سال است که با وضعیت کنونی، آن را از همان مسیرهای پیشین پیگیری می‌کند. تشدید تلاش برای قاچاق مواد مخدر از طریق تجهیز کاروان‌های قاچاق در مرزهای ایران در همین راستا صورت می‌گیرد.

چه اتفاقی افتاد؟

حوالی ساعت ۱۰ صبح روز گذشته، نیروهای طالبان در مرز سیستان و بلوچستان و ولایت نیمروز افغانستان، اقدام به تیراندازی به سمت پاسگاه ساسولی در حوزه هنگ مرزی زابل می‌کنند. به موازات تیراندازی، براساس پروتکل‌های مرزی، مرزبان درجه ۱ تذکرات لازم را به نیروهای مهاجم طالب می‌دهد اما این تذکر نتیجه‌بخش نیست و طالبان به ماجراجویی‌های خود ادامه می‌دهند تا نیروهای ایران نیز با استفاده از سلاح‌های سبک و نیمه‌سبک و توپخانه پاسخ متقابلی به طالبان بدهند. به گزارش رسانه‌ها، پس از شروع درگیری‌ها مکاتبات و تماس‌هایی میان سفارت ایران در افغانستان و وزارت دفاع دولت طالبان برقرار شد و درنهایت درگیری‌ها پایان یافت. به دنبال این درگیری، پل ابریشم پرترددترین پایانه مرزی ایران و افغانستان در ولایت نیمروز بسته شد. ایرنا با تاکید بر اینکه طالبان عامل به شهادت رساندن فرمانده پاسگاه مرزی ساسولی در هفته گذشته بود، گزارش داده است که از کشته‌ها و زخمی‌های طالبان خبری منتشر نشده اما در این درگیری ۲ نیروی مرزبان شهید و ۲ شهروند ایرانی زخمی شدند. برخی منابع افغانستانی از کشته شدن یک نیروی طالب خبر می‌دهند اما فرماندهی مرزبانی فراجا از تلفات شدید به افراد تحت امر طالبان سخن گفته است.

نوبت اول

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی فراخوان تجدید مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل به‌صورت برگزاری مناقصه عمومی دومرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:	
شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۲۰۹۶۳۳۴۰۰۰۲۱
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای SM-۹۹۰۰۲۴۱ مناقصه شماره R1-۱۴۰۰/۰۱۸
موضوع مناقصه/شرح مختصر اقلام درخواستی	سیستم تهویه آنالایزر (خرید اقلام ساخت داخل مورد تایید می‌باشد)
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار	۵۵۵/۰۰۰/۰۰۰/- ریال
نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به‌صورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران می‌باشد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۱۱/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/- ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	۸ روز پس از درج نوبت دوم آگهی در صفحه اعلان عمومی سامانه ستاد ایران می‌باشد.
آخرین مهلت بارگذاری و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (رزومه) در سامانه ستاد	ظرف مدت دو هفته پس از انقضای مهلت دریافت اسناد می‌باشد.
آخرین مهلت بارگذاری پیشنهادات فنی/مالی در سامانه ستاد	پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، مستندات دریافت پیشنهاد فنی و مالی به همراه برنامه زمانی از طریق سامانه ستاد ارسال می‌گردد.
آدرس مناقصه گذار	استان بوشهر-شهرستان عسلویه-شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی-پالایشگاه اول-اداره خرید

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می‌پذیرد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه‌گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند.
مناقصه‌گران می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت WWW.SPGC.IR مراجعه یا با شماره تلفن‌های ۴۳۳۲-۰۷۷۳۱۳۱۴۴۷۸ تماس حاصل فرمایند.

شماره شناسه: ۱۵۰۳۳۰۵ روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اقلید در نظر دارد ادوات کشاورزی مستعمل خود را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. لذا از کلیه متقاضیان محترم دعوت به عمل می‌آید حداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ درج آگهی مزایده جهت دریافت اوراق مزایده و بازدید به آدرس اقلید: جاده شهرمیان بادکی مزرعه تحقیقاتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اقلید مراجعه نمایند و پس از تکمیل اوراق مزایده، مدارک مذکور را به دفتر حراست واحد واقع در دانشگاه تحویل نمایند و در صورت نیاز جهت کسب اطلاع با شماره ۰۹۱۷۱۵۳۱۰۳۰ تماس حاصل نمایند یا به سایت دانشگاه به آدرس https://eghlid.iau.ir مراجعه نمایند.

شرایط شرکت در مزایده :

فیش واریزی در پاکت مجزا (پاکت شماره ۱) و اوراق مزایده در (پاکت شماره ۲) به شکل لاک و مهرشده تا پایان وقت اداری مقرر تحویل حراست واحد گردد.

میزان سپرده شرکت در مزایده مبلغ ۸۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (معادل هشتصد و پنجاه میلیون تومان) مبلغ واریزی به شماره حساب ۰۱۱۵۸۶۰۸۲۷۰۰۰ نزد بانک صادرات شعبه مرکزی اقلید به نام دانشگاه آزاد اسلامی اقلید واریز گردد. (یا ضمانت بانکی) که پس از انعقاد قرارداد با برنده مزایده ظرف ۷۲ ساعت سپرده‌های واریزی درصورت برنده نشدن عودت داده می‌شود.

سپرده برنده مزایده درصورت خودداری از خرید اقلام به نفع دانشگاه ضبط خواهد شد.

دانشگاه در رد یا قبول هریک یا تمام پیشنهادات واصله به‌صورت کلی و همچنین تصمیم‌گیری نهایی در مورد تک‌تک اقلام مختار می‌باشد.

هزینه درج آگهی روزنامه (استانی و کشوری) به عهده برنده مزایده می‌باشد.

روزهای کاری دانشگاه از شنبه تا چهارشنبه می‌باشد.